

1901000401050001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF ARTS EXTERNAL PART-1
SANSKRIT PAPER -5 PURAN & HISTORY - LEVEL 5
श्रीमद् भागवतपुराण – रामायण अयोध्याकाण्ड –महाभारत विराटपर्व

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks:100]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination : **MASTER OF ARTS EXTERNAL PART-1**
  - b. Name of the Subject : **SANSKRIT PAPER -5 PURAN & HISTORY - LEVEL 5 श्रीमद् भागवतपुराण – रामायण अयोध्याकाण्ड –महाभारत विराटपर्व**
  - c. Subject Code No : **1901000401050001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ આપો.(ગમે તે પાંચ).

20

Give the answer in short. (any five).

- 1) 'पुराण' શબ્દનો અર્થ સમજાવો.
Explain the meaning of 'पुराण'
- 2) 'भागवत पुराण' ના સ્કંધો કેટલા છે? તેના પ્રણેતા વ્યાસનો ટૂંકમાં પરિચય આપો
How many Skandha of भागवत पुराण and give the introduction in briefly of it's narrator Vyas.
- 3) પ્રજાપતિ દક્ષની પત્ની અને પુત્રીઓના નામ જણાવો.
Give the names of Prajapati Dax's wife and his daughters.
- 4) ' आदिकाव्य' તરીકે 'रामायण'
' रामायण ' as ' आदिकाव्य'

- 5) "अयोध्याकाण्ड" (१५-१५) ना आधारे कैकेयी नुं पाज वर्णवो.
Describe the character of Kaikayi on basis अयोध्याकाण्ड (१५-१५)
- 6) महाभारतना विविध संस्करणो नो परीयय करावो.
Give the introduction of various versions of Mahabharata.
- 7) 'विराट पर्व'मां आवता पात्रोना नाम आपो.
Give the character's names included in 'विराट पर्व'.

Q.2 अ) सानुवाड समजवो. (गमे ते त्रय)

12

Explain with Translation (Any three)

- 1) निगमकल्पतरोर्गलितं फलं शुकमुखादमृतद्रवसंयुतम् ।
पिबत भागवतं रसमालयं मुहरहो रसिका भुवि भावुका : ॥
- 2) धर्मज्ञ यदि धर्मिष्ठो धर्मं चरितुमिच्छसि ।
शुश्रुष मामिहस्थस्त्वं चर् धर्ममनुत्तमम् ॥
- 3) अध बार्हस्पतः श्रीमान्युक्त पुष्पो न राघव ।
प्रोच्यते ब्रह्मणैः प्राज्ञैः केन त्वमसि दुर्मनाः ॥
- 4) प्रजापतेस्ते श्वशुरस्य साम्प्रतं निर्यापितो यज्ञ महोत्सवः किल ।
वयं च तत्राभिसराम वाम ते यदर्थितामी विबुधा व्रजन्ति हि ।
- 5) स प्रसीद त्वमस्मकामाकाङ्क्षां दर्शनं ते परिभ्रष्टसत्कर्मणाम् ।
कीत्र्यमाने नृभिर्नाम्नि यज्ञेश ते यज्ञविघ्नाः क्षयं यान्ति तस्मै नमः

ब) सानुवाड समजवो. (गमे ते जे)

8

Explain with translation. (any two)

- 1) व्वादशेमानि वर्षाणि राष्ट्राद्विप्रोषिता वयम् ।
त्रयोदशोऽयं संप्राप्तः कृच्छः परमदुर्वसः ॥
- 2) का देवरूपा हृदयंगमा शुभे आचक्ष्व मेका च कृतश्च शोभना ।
चितं हि निर्मथ्य करोति मां वशे न चान्यदत्रौषधमथ मे मतम् ॥

- 3) दुःशासनस्य पापस्य यन्मया न हतं शिरः
तन्मे दहति कल्याणि हृदि शल्यमिवापितम् ।
मा धर्मं जहि सुश्रोणि क्रोधं जहि महामते ।

Q.3 श्रीमद्भागवतपुराण' नुं महापुराण तरीके मुल्यांकन करो. **20**
Evaluate ' श्रीमद् भागवतपुराण ' as a Mahapurana.

अथवा
OR

रामायण- अयोध्या कांड(१५-३५) ना आधारे राम-सीता वच्येनो संवाद
विस्तृत आवेष्णो. **20**
Describe the dialogue in detail between Ram -Sita according Ramayan-
Ayodhya kand (15-35).

Q.4 महाभारत- विराटपर्वना आधारे युधिष्ठिर अने अर्जुनना पात्रोनुं आवेष्णन
करो. **20**
Do the character description of Yudhishtir and Arjun on the basis
of Mahabharata Virat Parv.

अथवा
OR

वीर्यरित महाकाव्य तरीके रामायण अने महाभारतनी तुलना करो. **20**
Compare the Ramayana and Mahabharata as Heroic Epic.

Q.5 टूंकनोध लखो. (गमे ते ढे) **20**
Write short notes. (Any two)

- 1) भगवत कथा अने भगवत भक्ति नुं महत्व.
importance of Bhagwat Katha and Bhagwat bhakti.
- 2) अयोध्याकाण्ड (३५-१५) मां प्रारब्ध अने पुरुषार्थ पर वियारो वर्णवो.
ideas in अयोध्याकाण्ड (३५-१५) about luck and Human efforts.
- 3) सतीनुं पात्र.
Character of Sati.

4) કીચક- સૈરન્ધ્રી સંવાદ

Conversation of Kitchak - sairandhri.

*****